

V Ogólnopolska Konferencja Naukowa
Terroryzm – zagrożenia, prewencja, perspektywy

Abstrakty

V Ogólnopolska Konferencja Naukowa
Terroryzm – zagrożenia, prewencja, perspektywy

Abstrakty

Redakcja:
Monika Iwaniuk
Paulina Szymczyk

Fundacja na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL
Lublin 2021

V Ogólnopolska Konferencja Naukowa
Terroryzm – zagrożenia, prewencja, perspektywy
18 lutego 2021 r.
Abstrakty

Redakcja:

Monika Iwaniuk

Paulina Szymczyk

Skład i łamanie:

Monika Maciąg

Projekt okładki:

Marcin Szklarczyk

© Copyright by Fundacja na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL

ISBN 978-83-66861-09-1

Wydawca:

Fundacja na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL

ul. Głowackiego 35/348

20-060 Lublin

www.fundacja-tygiel.pl

Komitet Naukowy

- **mł. bryg. dr hab. inż. Paweł Gromek, prof. SGSP**, Instytut Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szkoła Główna Służby Pożarniczej
- **dr Grzegorz Gil**, Katedra Bezpieczeństwa Międzynarodowego, Instytut Nauk o Polityce i Administracji, Wydział Politologii i Dziennikarstwa, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
- **dr Grzegorz Skrobotowicz**, Katedra Postępowania Karnego, Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
- **dr Izabela Anna Szkuła**, Instytut Bezpieczeństwa i Zarządzania, Akademia Pomorska w Słupsku
- **dr Łukasz Wojciechowski**, Wydział Administracji i Nauk Społecznych WSEI w Lublinie, Polskie Towarzystwo Geopolityczne

Komitet Organizacyjny

- Beata Bujalska
- Ewelina Chodźko
- Alicja Danielewska
- Monika Iwaniuk
- Kinga Kalbarczyk
- Kamil Maciąg
- Monika Maciąg
- Izabela Mołdoch-Mendoń
- Konrad Skrzątek
- Marcin Szklarczyk
- Paulina Szymczyk

Organizator

Fundacja
TYGIEL

Patroni Honorowi

**PATRONAT
HONOROWY**

PREZYDENT MIASTA LUBLIN
KRZYSZTOF ŻUK

Nowoczesne **Zarządzanie** Biznesem

Teoria · Praktyka · Sukces
www.nzb.pl

Wydawnictwo
TYGIEL

Patroni Medialni

Spis treści

Wystąpienia Gości Honorowych

Rola mediów w sytuacjach kryzysowych ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń terrorystycznych - wybrane zagadnienia 11

Terroryzm a redukcja ryzyka katastrof (Terrorism and disaster risk reduction) 12

Wystąpienia Uczestników

Atak terrorystyczny na World Trade Center. Nieoczywiste skutki zamachu (Terrorist attack on the World Trade Center. Unobvious effects of assassination) .15

Cyberterroryzm – geneza, historia i przyszłość (Cyberterrorism – genesis, history and future) 17

Czy target ma znaczenie? Francuskie, internetowe portale informacyjne wobec zamachów terrorystycznych w Tunezji (Does the target matter? French online news portals towards terrorist attacks in Tunisia) 19

Fenomen samobójczych ataków terrorystycznych (The phenomenon of suicide terrorist attacks) 21

Holistyczna analiza ryzyka radykalizacji w brutalny ekstremizm; ewolucja i rozwój narzędzi badawczych (Holistic Risk Analysis of Radicalization in Violent Extremism; evolution and development of research tools).....23

Obraz gangstera na przykładzie Jarosława „Masy” Sokołowskiego – między prawdą a fikcją (An image of a gangster on the example of Jarosław "Masa" Sokołowski – between truth and fiction) 25

Polityczne i prawne metody walki z terroryzmem (Political and legal methods of combating terrorism) 27

Polityka ochrony cyberprzestrzeni RFN (Germany's cyberspace protection policy)29

Problem deradykalizacji i reintegracji dżihadystów oraz „kobiet niskiego ryzyka” na przykładzie Boko Haram (The problem of deradicalization and reintegration of jihadists and "low-risk women" on the example of Boko Haram) 31

Profilaktyka antyterrorystyczna na przykładzie działalności Centrum Prewencji Terrorystycznej ABW (Counter-terrorist prevention on the example of the activities of the ABW Terrorism Prevention Centre of Excellence).....33

Światowy terroryzm – obecne trendy, zmiany i kierunki rozwoju (Global terrorism – latest trends, changes and developments).....35

Terroryzm i przestrzeń kosmiczna. Wyzwania, współpraca, bezpieczeństwo – zarys problematyki w aspekcie międzynarodowym (Terrorism and outer space. Challenges, cooperation, security – an outline of the issues in the international aspect)	37
Terroryzm jako konstytucyjna przesłanka wprowadzenia stanu wyjątkowego (Terrorism as the constitutional premise of implementing the state of emergency)	39
Terroryzm morski a piractwo w prawie międzynarodowym (Marine terrorism and piracy in international law).....	41
Terroryzm skrajnie prawicowy zagrożeniem dla bezpieczeństwa w XXI wieku (Right-wing terrorism as a security threat in the 21st century).....	43
Wykorzystanie nowych technologii do obrony przed atakami fizycznymi na bankowe systemy samoobsługowe (Scenarios of logical attacks on bank self-service systems. Analysis of potential threats and remedies)	45
Wykorzystanie przez terrorystów sztucznej inteligencji na przykładzie częściowo i całkowicie autonomicznych pojazdów (The use of AI by terrorists on the example of semi- and fully autonomous vehicles)	47
Zachowania i decyzje turystyczne w kontekście terroryzmu (Tourist behavior and decisions in the context of terrorism)	49
Zachowania niepożądane społecznie i przestępczość uchodźców w Polsce – analiza danych statystycznych i badań (Social undesirable behavior and refugee crime in Poland – analysis of statistical data and research)	51
Indeks autorów.....	53

Wystąpienia
Gości Honorowych

Rola mediów w sytuacjach kryzysowych ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń terrorystycznych – wybrane zagadnienia

*dr Łukasz Wojciechowski, Wydział Administracji i Nauk Społecznych WSEI
w Lublinie, Polskie Towarzystwo Geopolityczne*

Celem wystąpienia jest przedstawienie autorskiej analizy roli, jaką media odgrywają w sytuacjach kryzysowych, m.in. podczas relacjonowania na żywo akcji ratunkowych i innych działań prowadzonych przez instytucje bezpieczeństwa po wystąpieniu ataków terrorystycznych. W analizie wzięto pod uwagę zapotrzebowanie społeczeństwa na dostęp do informacji, zmiany w funkcjonowaniu mediów wynikające z masowego upowszechnienia dostępu osób fizycznych do środków masowego przekazu, jak również wymiar aksjologiczny funkcjonowania mediów. Podjęto też próbę odpowiedzi na pytanie, czy media pomagają w opanowywaniu sytuacji kryzysowych.

Terroryzm a redukcja ryzyka katastrof

mł. bryg. dr hab. inż. Paweł Gromek, prof. SGSP, Instytut Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szkoła Główna Służby Pożarniczej

Zagrożenie terrorystyczne stanowi jeden z najbardziej istotnych determinantów bezpieczeństwa w XXI w. Świadczą o tym liczne doniesienia medialne, a także zróżnicowane działania prewencyjne i operacyjne podejmowane lokalnie, regionalnie oraz na arenie międzynarodowej. Zagrożenie terrorystyczne spełnia przesłanki znaczeniowe sytuacji kryzysowej i katastrofy. Pozwala to na poszukiwanie rozwiązań służących redukcji ryzyka zagrożeń terrorystycznych, czerpiąc z dorobku teoretyków i praktyków z zakresu redukcji ryzyka katastrof.

Celem badań naukowych było opracowanie ogólnego modelu redukcji ryzyka zagrożenia terrorystycznego rozumianego jako katastrofa. Dokonano analizy jego specyfiki. Szczególną uwagę poświęcono zagadnieniom społecznego wymiaru redukcji ryzyka zagrożenia terrorystycznego. Opracowany model posłużył do sformułowania ogólnych wytycznych redukcji ryzyka.

Terrorism and disaster risk reduction

A terrorist hazard states a one of the most significant safety and security determinant in XXI century. It is justified by many media reports and multiple preventive and operational activities that are conducted locally, regionally and worldwide. The hazard meets meaning premises of crisis situation and disaster. This allows to look for manners for the hazard risk reduction, drawing form output of theorists and practitioners in disaster risk reduction.

The research objective was to elaborate a general model for risk reduction of the terrorist hazard, which is understood as disaster. Analysis of its specification was carried out. The special attention was put on a social dimension of the reduction. The elaborated model allowed to formulate general guidelines for the risk reduction.

Wystąpienia uczestników

Atak terrorystyczny na World Trade Center. Nieoczywiste skutki zamachu

Beata Kaczmarek, *beata.kaczmarek00@gmail.com*, Koło Naukowe „GOMORRA”,
Wydział Zarządzania i Logistyki, Uczelnia Techniczno-Handlowa im. Heleny
Chodkowskiej, www.uth.edu.pl

Zamach na World Trade Center w Nowym Jorku można bez wątpienia określić jako wydarzenie, które mocno zakorzeniło się w ludzkich umysłach, budząc większy niż wcześniej strach przed działalnością grup terrorystycznych. Media na całym świecie rozpowszechniały informacje o tym wydarzeniu, podsycając uczucie niepokoju. Oprócz niewyobrażalnie wielkiej ilości ofiar ataku na dwie wieże WTC oraz faktu uprowadzenia amerykańskich samolotów, można mówić o zupełnie innego typu skutkach. W pracy przywołane zostały dwie historie i powiązane z nimi teorie oraz kontrowersje. Pierwsza dotyczy Alicji Esteve Head, która skutecznie oszukała setki rodzin ofiar zamachu oraz innych pokrzywdzonych podając się za jedną ze szczęśliwie ocalałych po ataku osób, dzięki czemu na pewien czas zyskała upragnioną sławę. Druga zajmuje się sprawą mitu słynnego zdjęcia „The Falling Man” („spadającego mężczyzny z World Trade Center”), które to opublikowane początkowo w gazecie New York Times doprowadziło zarówno do znacznego podziału zdań wśród odbiorców na całym świecie, jak i do powstania wielu kolejnych nawiązań do omawianej tragedii w popkulturze.

Terrorist attack on the World Trade Center. Unobvious effects of assassination

The attack on the World Trade Center in New York can undoubtedly be described as an incident that has firmly rooted in people's minds, arousing greater fear than before of the activities of terrorist groups. The media around the world spread information about the event, fueling a feeling of unease. Apart from the unimaginably large number of victims of the attack on the two towers of WTC and the hijacking of American planes, one can talk about a completely different type of consequences. Two stories and related theories and controversies are recalled in the thesis. The first concerns Alicia Esteve Head, who successfully deceived hundreds of families of the victims, claiming to be one of the lucky survivors of the attack, thanks to which she gained the coveted fame for a while. The second deals with the myth of the famous photo "The Falling Man", which initially published in the New York Times which led to a significant division of opinions among audiences around the world, and to the creation of many further references to the tragedy in pop culture.

Cyberterroryzm – geneza, historia i przyszłość

Adrian Gwardiak, *adrian.gwardiak@uth.pl*, *Studenckie Koło Naukowe Gomorra, Wydział Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Uczelnia Techniczno-Handlowa, www.uth.edu.pl*

Celem pracy autora jest przedstawienie w jak najlepszy sposób genezy, historii i możliwej przyszłości zagrożeń cyberterrorystycznych. Autor zakłada, istnienie wysokiej aktywności państw jako ośrodków cyberterrorystycznych. Używając danych niezależnych ośrodków naukowych, książek, opracowań instytucji rządowych, a także niezależnych śledztw wyjaśnia znaczenie cyberterroryzmu i historię cyberataków na przykładach takich jak atak na bank centralny w Bangladeszu, atak na Estonię, grupa Moonlight maze, czy wirus Stuxnet. Autor przedstawia perspektywę zagrożeń występujących obecnie, podając za przykłady globalne ocieplenie, jednocześnie pokazuje jak bardzo zmieniły się zagrożenia w odniesieniu do zimnej wojny i czasów obecnych. Ukazuje nam, że cyberterroryzm jest wszechobecny i nawet nie zdając sobie z tego sprawy możemy zostać celem ataku. Autor twierdzi, że wojna informacyjna jako część cyberterroryzmu międzynarodowego będzie głównym polem działania wrogich sobie państw. Autor przedstawia techniki stosowane przez tak zwane trolle internetowe. Wyjaśnia działania prowadzone do przejęcia dominacji w cyberprzestrzeni przez konkretne państwa. autor popiera swoją wcześniejszą hipotezę, że państwowo sponsorowany cyberterroryzm, dzieje się na naszych oczach.

Cyberterrorism – genesis, history and future

The aim of the author's work is to present the genesis, history, and possible future of cyberterrorist threats in the best possible way. The author assumes that states are highly active as cyber-terrorist centers. Using data from independent research centers, books, studies by government institutions, and independent investigations, he explains the importance of cyberterrorism and the history of cyberattacks with examples such as the attack on the central bank in Bangladesh, the attack on Estonia, the Moonlight maze group, and the Stuxnet virus. The author presents the perspective of current threats, giving examples of global warming, and at the same time shows how much the threats have changed in relation to the cold free and present times. It shows us that cyberterrorism is ubiquitous and that we can become a target of attack without even realizing it. The author claims that information warfare, as part of international cyberterrorism, will be the main field of action of hostile states. The author presents the techniques used by so-called internet trolls. He explains the actions taken to take over the dominance in cyberspace by specific countries. The author supports his earlier hypothesis that state-sponsored cyberterrorism is happening before our eyes.

Czy target ma znaczenie? Francuskie, internetowe portale informacyjne wobec zamachów terrorystycznych w Tunezji

Katarzyna Michalczuk, katarzyna.michalczuk@poczta.umcs.lublin.pl, Katedra Geografii Społeczno-Ekonomicznej, Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, www.umcs.pl

Za ataki terrorystyczne mające miejsce w Tunezji odpowiedzialne są zazwyczaj islamskie ugrupowania terrorystyczne. Aktów terroru, których cele obejmują lokalną społeczność, siły wojskowe czy instytucje państwowe Tunezji jest zdecydowanie więcej niż tych, które uderzają w międzynarodowych turystów. Jednak wydarzenia terrorystyczne, które dotyczą turystów, w szczególności międzynarodowych są najintensywniej nagłaśniane w środkach masowego przekazu. Francuzi są najliczniejszą grupą narodo-wościową korzystającą z lokalnych usług turystycznych Tunezji, w związku z tym analizie ilościowej i jakościowej poddano przekazy medialne w najpopularniejszych francuskich, internetowych portalach informacyjnych: Le Monde oraz Le Figaro.

Zaproponowane zagadnienie stanowi element badań prowadzonych przez autorkę mających na celu zdiagnozowanie wpływu zamachów terrorystycznych nieskierowanych przeciwko turystom na decyzje turystyczne francuskich klientów biur podróży. Określenie sposobu nadawania komunikatów medialnych dotyczących terroryzmu może być istotnym elementem w procesie poznania czynników determinujących wybory turystyczne. Celem wystąpienia jest określenie ilości i jakości przekazów medialnych dotyczących zamachów terrorystycznych mających miejsce na terenie Tunezji w latach 2014-2018 we francuskojęzycznych, internetowych portalach informacyjnych.

Does the target matter? French online news portals towards terrorist attacks in Tunisia

Islamic terrorist groups are usually responsible for terrorist attacks in Tunisia. There are definitely more acts of terror that target the local community, military forces or state institutions in Tunisia than those that hit international tourists. However, terrorist events that affect tourists, especially international tourists, are the most widely publicized in the media. The French are the most numerous national group that uses Tunisia's local tourist services, therefore, quantitative and qualitative analysis was carried out in the media in the most popular French Internet news portals: Le Monde and Le Figaro.

The proposed issue is an element of the research conducted by the author, aimed at diagnosing the impact of terrorist attacks not directed against tourists on the tourist decisions of French clients of travel agencies. Defining the manner of broadcasting media messages on terrorism may be an important element in the process of understanding the factors determining tourism choices. The aim of the presentation is to determine the quantity and quality of media coverage of the terrorist attacks that took place in Tunisia in 2014-2018 in French-language online news portals.

Fenomen samobójczych ataków terrorystycznych

Marta Bachor, *bachormarta@interia.pl*, Instytut Bezpieczeństwa Państwa, Akademia Sztuki Wojennej

Terroryzm samobójczy jest jedną z najbrutalniejszych form terroryzmu w XXI wieku. Terrorysty samobójcy dysponują arsenałem nieprzewidywalnych metod i technik mogących zagrozić wybranym podmiotom stosunków międzynarodowych. Z reguły terroryści samobójcy są dobrze zamaskowani a swoim zachowaniem zazwyczaj nie wzbudzają podejrzeń. Można przyjąć, że właściwie każda osoba bez względu na wiek czy płeć może być bezpośrednim wykonawcą zamachu samobójczego. Ludzie, którzy decydują się na taki atak przez długi okres czasu są indoktrynowani islamską retoryką religijną co w konsekwencji pozwala im przyjąć, że ich działania są usprawiedliwione. Należy również wskazać, że możliwość przeciwdziałania tego typu działalności wydaje się być znikoma.

Do głównych celów zamachów prowadzonych przez terrorystów samobójców można zaliczyć:

- rozgłos o przeprowadzonym zamachu – szczególnie za pośrednictwem mediów;
- przymus jako próba nakłonienia określonego zachowania przez wybrane podmioty (jednostki, społeczeństwa, państwa);
- zastraszenie oraz wzbudzenie powszechnego lęku, że w każdy miejscu może dojść do tego typu ataku (brak poczucia bezpieczeństwa w społeczeństwach);
- prowokacja i demonstracja siły.

Skuteczność ataków samobójczych jest bardzo wysoka o czym świadczą ataki przeprowadzone 11 września 2001 roku. Celem wystąpienie jest przedstawienie rozwoju terroryzmu samobójczego na przestrzeni wieków oraz identyfikacja czynników które determinują podejmowanie samobójczych ataków terrorystycznych w XXI wieku.

The phenomenon of suicide terrorist attacks

Suicide terrorism is one of the most brutal forms of terrorism in the 21st century. Suicide terrorists have an arsenal of unpredictable methods and techniques that could threaten selected subjects of international relations. As a rule, suicide terrorists are well disguised and their behavior usually does not arouse suspicions. It can be assumed that virtually every person, regardless of age or sex, can be the direct perpetrator of a suicide attack. People who decide to attack for a long time are indoctrinated with Islamic religious rhetoric, which in turn allows them to assume that their actions are justified. It should also be noted that the possibility of counteracting this type of activity seems to be negligible.

The main goals of attacks carried out by suicide terrorists include:

- publicity about the attack – especially through the media;
- coercion as an attempt to induce specific behavior by selected entities (individuals, societies, states);
- intimidation and widespread fear that this type of attack may occur anywhere (insecurity in societies);
- provocation and demonstration of force.

The effectiveness of suicide attacks is very high, as evidenced by the attacks carried out on September 11, 2001. The aim of the speech is to present the development of suicide terrorism over the centuries and to identify the factors that determine the undertaking of suicide terrorist attacks in the 21st century.

Holistyczna analiza ryzyka radykalizacji w brutalny ekstremizm; ewolucja i rozwój narzędzi badawczych

Marek Pardyak, *marek.pardyak@wat.edu.pl*, Wydział Bezpieczeństwa, Zarządzania i Logistyki Wojskowej Akademii Technicznej im. Jarosława Dąbrowskiego www.wat.edu.pl

Zjawisko brutalnego ekstremizmu jest bezpośrednim zagrożeniem dla bezpieczeństwa narodowego. Proces radykalizacji, który do niego prowadzi jest wykorzystywany politycznie i militarnie od wieków, pomimo tego dopiero po ataku na World Trade Centre obserwować można wzmożone prace badawcze analizujące to zjawisko. W przestrzeni publicznej wyniki tych analiz zostały ujawnione kolejne 10 lat później. Structured Professional Judgment, będący w przeszłości domeną służb bezpieczeństwa publicznego, obecnie stał się „dobrą praktyką”. O ich skuteczności świadczy zarówno rosnąca popularność wśród praktyków jak i wiele badań empirycznych przeprowadzonych w latach 2011-2018. Dostępne narzędzia są zewnętrzną manifestacją złożonych procesów leżących u podstaw analizy ryzyka radykalizacji. Obejmowały one prace multi i transdyscyplinarnych zespołów składających się z przedstawicieli świata akademickiego, agencji wywiadowczych, klinicystów, kryminologów oraz policji. Fundamentem przeprowadzanych przez te organy analiz było zarówno badania zróżnicowanych studiów przypadków jak i zastosowanie szeregu modeli teoretycznych. Większość wysokorozwiniętych państw posiada własne narzędzia analizy ryzyka radykalizacji, przy czym ich struktura oraz metodologia nie jest udostępniana publicznie. Z podejścia takiego, które podyktowane jest względami bezpieczeństwa wyłączone są rozwijane przez Holandię, Wielką Brytanie i Kanadę wersje „open source”, będące przedmiotem niniejszego wystąpienia.

Holistic Risk Analysis of Radicalization in Violent Extremism; evolution and development of research tools

The phenomenon of violent extremism is a direct threat to national security. The process of radicalization that leads to it has been used politically and militarily for centuries, yet it is only after the attack on the World Trade Center that we can observe increased research of tools analyzing this phenomenon. The results of these research was opened to the public 10 years later. Structured Professional Judgment, has now become widely recognised "good practice". Their effectiveness is evidenced by both the growing popularity among practitioners and many empirical studies conducted in 2011-2018. These social security measures are the outward manifestation of the complex processes underlying the analysis of the risk of radicalization into violent extremism. The resulting tools are the fruit of multi and transdisciplinary work by teams consisting of representatives of the academic world, intelligence agencies, clinicians, criminologists and the police. The basis of the conclusions carried out by these bodies was rooted both in-depth case studies and the use of a number of theoretical models. Most highly developed countries have their own radicalization risk assessment tools, but their structure and methodology is not made publicly available (due to security reasons). The exclusions from this approach are the open source versions developed by the Netherlands, Great Britain and Canada, which are the subject of this conference presentation.

Obraz gangstera na przykładzie Jarosława „Masę” Sokołowskiego – między prawdą a fikcją

*Paulina Kijewska, kijewskapaulinaa@gmail.com, Wydział Politologii i Dziennikarstwa,
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, www.umcs.pl*

Celem wystąpienia było odpowiedzenie na pytanie, jak osoby w grupie wiekowej od 17 do 45 lat postrzegają postać gangstera, jakie mają skojarzenia ze słowem gangster, czy znają Jarosława „Masę” Sokołowskiego i postać inspirowaną jego życiem, Jana „Blachę” Blachowskiego. Tematyka, która została poruszona to multimodalność filmu, medialny obraz świata, a także, dzięki ankiecie, doświadczenia i odczucia respondentów związane z prawdziwym i filmowym gangsterem. Jednym z głównych wniosków przeprowadzonej analizy jest przenikanie, a nawet zatarcie granicy pomiędzy rzeczywistością i światem fikcyjnym. Osoby biorące udział w badaniu zwracają uwagę na wpływ mediów, rozpoznają Jarosława „Masę” Sokołowskiego i Jana „Blachę” Blachowskiego, lecz większość z nich nie dostrzega pomiędzy nimi podobieństw. W przyszłości należałoby rozszerzyć te badania o inne filmowe postacie gangsterów, którzy reprezentują różne gatunki filmowe oraz zwiększyć liczebność grupy badawczej. Rozszerzenie perspektywy badawczej mogłaby pokazać zupełnie inne wnioski, o których była mowa w tym wystąpieniu.

An image of a gangster on the example of Jarosław "Masa" Sokołowski – between truth and fiction

The aim of the presentation was to answer the question of how people aged 17 to 45 perceive the figure of a gangster, what associations they have with the word gangster, do they know Jarosław "Masa" Sokołowski and the figure inspired by his life, Jan "Blacha" Blachowski. Topics related to the multi-modality of the film, the media image of the world and, thanks to the survey, the experiences and feelings of respondents related to a real and film gangster were discussed. One of the main conclusions of the analysis is the penetration and even blurring of the border between reality and the fictional world. People taking part in the study pay attention to the influence of the media, recognize Jarosław "Masa" Sokołowski and Jan "Blacha" Blachowski, but most of them do not see any similarities between them. In the future, this research should be expanded to include other gangster characters representing various film genres, and the size of the research group should be increased. Broadening the research perspective could lead to completely different conclusions referred to in this speech.

Polityczne i prawne metody walki z terroryzmem

Natalia Gardocka, *gardosia.98@gmail.com*, *Studenckie Koło Prawnicze „Vis Legis”*, *Wydział Nauk Społecznych i Humanistycznych, Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży*

W pracy naukowej poruszone zostały kwestie przeciwdziałania terroryzmowi w aspekcie prawnym i politycznym w Polsce, wszystkie najistotniejsze działania, mogące uchronić bezpieczeństwo i porządek. Działania te są skierowane do tego, aby zapobiec zamachom terrorystycznym, podczas których przypisuje się szczególną ochronę dla ludzi i ich własności, kiedy ich prawa są pogwałcone. Autorka podjęła ważne kwestie dotyczące bezpieczeństwa państwa, skupiając się na walce z terroryzmem od strony prawnej oraz politycznej. Zjawisko terroryzmu należy do największych zagrożeń na świecie, stale się powiększa dlatego tak ważne jest hamowanie tych przestępczych działań.

W wystąpieniu zostało zawarte, pojęcie antyterroryzmu, omówione ważne akty prawne regulujące walkę z terroryzmem. W pracy naukowej uwaga została skupiona na przepisach kodeksu karnego, które uległy dużej zmianie pod wpływem Unii Europejskiej, dzięki temu daje to możliwość odpowiedniej reakcji na różne działania terrorystyczne. Znaleziona odpowiedź na pytanie, jak państwo może sobie poradzić podczas ataku terrorystycznego, przygotowując plany działania w sytuacjach kryzysowych. W dalszej części pracy, autorka skupiła się na wyjaśnieniu najważniejszych struktur i jednostek do działania z terroryzmem w Polsce.

Political and legal methods of combating terrorism

The threat of the terrorism is one of problems of the modern world. All the methods of following and counteractions demand an appropriate system approach. The terrorism constitutes the intense threat to democracy, of free performance of human rights and the development of the social-economic state. Intimidating and extorting is an aim of terrorist attacks on a given group of the population or the state of concessions in transit for the realisation of defined purposes. The author at his work brought up issues of recognizing the terrorism as premises of implementing the state of emergency, based on the Polish constitution from the day 2 April 1997 and acts from 21 June 2002 about the state of emergency, and also at his work he analyzed the chosen international conventions, domestic legal documents along problem with the case law in the including scope mentioned above. The author supplemented it with examples of chosen terrorist attacks in Europe in the course of final years which putting chosen regulations into practice and possible gaps or also legal inconsistencies have the task of depicting and noticed that implementing the state of emergency is feeling drawn as a rule behind himself to far-reaching restrictions of the law and freedoms of the individual guaranteed by the constitution, and every implementing legal document of restricting laws and the freedom of the individual must serve the protection of the public interest.

Polityka ochrony cyberprzestrzeni RFN

Izabela Oleksiewicz, oleiza@prz.edu.pl, Politechnika Rzeszowska

Ponieważ zmiany w polityce cyberbezpieczeństwa są reakcją na wzrost niestabilności i zagrożeń i brak istnienia odpowiednich mechanizmów i regulacji w tym zakresie, analiza realizacji polityki cyberbezpieczeństwa umożliwi poznanie instrumentów, za pomocą których RFN urzeczywistnia funkcje ochronne na poziomie państwowym, oraz poznanie zależności problemów bezpieczeństwa wewnętrznego, a tym samym polityki ochrony cyberprzestrzeni. W tym wystąpieniu został również określony podmiot i przedmiot polityki cyberbezpieczeństwa, przedstawiono i oceniono też instrumenty stosowane przez Unię w prowadzonej przez nią polityce ochrony cyberprzestrzeni na przykładzie RFN. Przyjęto tutaj podział na działania odnoszące się do wnętrza UE oraz te skierowane na zewnątrz. Do pierwszych zaliczamy instrumenty dotyczące walki z cyberprzestępczością i ochrony cyberprzestrzeni, natomiast te drugie dotyczą ochrony praw własności intelektualnej i handlu w e-sieci i opierają się na współpracy z państwami. Drugi rodzaj instrumentów nie stanowił przedmiotu pogłębianych badań.

Germany's cyberspace protection policy

Since the changes in cybersecurity policy are a reaction to the increase in instability and threats and the lack of appropriate mechanisms and regulations in this regard, the analysis of the implementation of the cybersecurity policy will make it possible to learn about the instruments by which Germany implements protective functions at the state level, and to learn about the dependence of internal security problems, and the same cyberspace protection policy. This speech also defined the subject and subject of cybersecurity policy, and the instruments used by the EU in its cyberspace protection policy, based on the example of Germany, were also presented and assessed. The division into activities related to the inside of the EU and those directed outside was adopted here. The first include instruments relating to the fight against cybercrime and cyberspace protection, while the latter concern the protection of intellectual property rights and e-commerce trade and are based on cooperation with states. The second type of instruments was not the subject of in-depth research.

Problem deradykalizacji i reintegracji dżihadystów oraz „kobiet niskiego ryzyka” na przykładzie Boko Haram

Marta Sara Stempień, marta.stempien@uph.edu.pl, Instytut Nauk o Bezpieczeństwie, Wydział Nauk Społecznych, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, www.uph.edu.pl

W Nigerii problematyka powracających bojowników i proces reintegracji „kobiet niskiego ryzyka” to swego rodzaju tabu. Choć próby amnestii i negocjacji z ekstremistami nie są nowe, to obecny program dla „skruszonych” bojowników budzi wiele wątpliwości. W porównaniu z innymi państwami, zmagającymi się z problemem dżihadyzmu, w Nigerii widoczna jest również wysoka skala potępienia wobec społeczności żyjących pod rządami Boko Haram. Wielu nie dokonuje rozróżnienia między populacjami, które musiały znieść rządy dżihadystów i rzeczywistymi członkami BH. Nie ufają tym, którzy nie uciekli. Wraz z odzyskiwaniem obszarów okupowanych ofiary docierają do obozów lub powracają do swoich domów. Wiele z nich cierpi z powodu zespołu stresu pourazowego. Znaczna część z nich spotyka się z napiętnowaniem i odrzuceniem. Kobiety i dziewczęta, które doświadczyły przemocy seksualnej, stają w obliczu stygmatyzacji. Wiele osób postrzega je jako bezpośrednie zagrożenie określając jako „żony Boko Haram” czy „krew Boko Haram”. Niektórzy uważają, że dzieci poczęte w wyniku przemocy seksualnej lub relacji seksualnych z członkami BH staną się następnym pokoleniem bojowników. Wydaje się, że ideologia dżihadystów jest traktowana w ten sam sposób, w jaki etniczność była postrzegana podczas konfliktów w Rwandzie i Serbii. Uznawana jest za cechę dziedziczną, którą można przekazywać kolejnym pokoleniom. Wielu postrzega ofiary jako częściowo odpowiedzialne za przemoc i straty poniesione przez całe społeczności.

The problem of deradicalization and reintegration of jihadists and "low-risk women" on the example of Boko Haram

In Nigeria, the issue of jihadi-returnees and the process of reintegrating "low-risk women" are taboo. Although attempts at amnesty and negotiations with extremists are not new, the current program for "repentant" fighters raises many doubts. Compared to other countries struggling with the problem of jihadism, Nigeria also shows a high scale of condemnation towards the communities living under Boko Haram. Many do not distinguish between the populations that have had to endure the jihadist rule and the actual members of BH. They do not trust those who have not escaped. As the occupied areas are reclaimed, the victims reach the camps or return to their homes. Many of them suffer from post-traumatic stress disorder. A significant proportion of them are stigmatized and rejected. Women and girls who have experienced sexual violence face stigma. Many people see them as a direct threat, describing them as "Boko Haram's wives" or "Boko Haram's blood". Some believe that children conceived as a result of sexual violence or sexual relations with BH members will become the next generation of fighters. The jihadist ideology seems to be treated in the same way as ethnicity was viewed in the conflicts in Rwanda and Serbia. It is considered a hereditary trait that can be passed on to the next generations. Many view the victims as being partly responsible for the violence and losses suffered by entire communities.

Profilaktyka antyterrorystyczna na przykładzie działalności Centrum Prewencji Terrorystycznej ABW

Katarzyna Amrozy, amrozy@umk.pl, Wydział Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, <https://www.wnopib.umk.pl/>

W trakcie wystąpienia zaprezentowano główne założenia profilaktyki antyterrorystycznej na przykładzie działalności Centrum Prewencji Terrorystycznej, funkcjonującej w ramach Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Swoją działalność CPT rozpoczęło w 2018 roku. Misją Centrum jest odpowiednie kształtowanie kultury bezpieczeństwa, poprzez formowanie świadomości antyterrorystycznej w polskim społeczeństwie, co stanowi odejście od sztywnego pojmowania bezpieczeństwa jako wyłącznie domeny służb i organów państwa. CPT odpowiada także za tworzenie i rozwój systemu prewencyjnego w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom terrorystycznym. Realizacja zamierzonych założeń odbywa się poprzez: rozpowszechnianie wiedzy (w tym za pomocą strony internetowej, czy poprzez publikowaną na YouTube kampanię 4U – Uważaj, Uciekaj, Ukryj się, Udaremnij atak), organizowanie szkoleń, warsztatów, seminariów oraz spotkań dla różnych podmiotów, współpracę z międzynarodowymi i krajowymi podmiotami, tworzenie materiałów, programów nauczania i poradników.

Counter-terrorist prevention on the example of the activities of the ABW Terrorism Prevention Centre of Excellence

During the presentation, the main assumptions of anti-terrorist prevention were presented on the example of the activities of the Terrorism Prevention Centre of Excellence, operating within the Internal Security Agency. Center started its activity in 2018. The mission of the Terrorism Prevention Centre of Excellence is to properly shape the culture of security by forming anti-terrorist awareness in Polish society, which is a departure from the rigid understanding of security as only the domain of state services and organs. Terrorism Prevention Centre of Excellence is also responsible for creating and developing a preventive system in the area of counteracting terrorist threats. The intended assumptions are implemented through: disseminating knowledge (including via a website or through the 4U campaign published on YouTube – Beware, Run away, Hide, Avoid the attack), organizing trainings, workshops, seminars and meetings for various entities, cooperation with international and national actors, creating materials, curricula and guides.

Światowy terroryzm – obecne trendy, zmiany i kierunki rozwoju

Magda Olesiuk-Okomska, magda.olesiuk@gmail.com

Pomimo podejmowanych szerokich działań na rzecz zwalczania terroryzmu, wciąż pozostaje on jednym z największych wyzwań dla bezpieczeństwa międzynarodowego. Jest zjawiskiem złożonym, ponadczasowym, które nieustannie podlega zmianom. W opracowaniu przedstawiono skalę, główne zmiany oraz kierunki rozwoju terroryzmu na świecie.

W oparciu o dane pochodzące z najnowszych raportów, wskazano kraje najbardziej dotknięte terroryzmem. Omówiono działalność najniebezpieczniejszych grup terrorystycznych, ze szczególnym uwzględnieniem miejsca i roli Państwa Islamskiego. Przedstawiono także skutki ekonomiczne terroryzmu, w tym jego szacowany koszt w skali globalnej.

Chociaż liczba prognoz dotyczących terroryzmu tak znacznie wzrosła po atakach z 11 września 2001 r. i tak wielu badaczy zajmuje się tym zagadnieniem, rezultaty dotychczas prowadzonych badań wciąż pozostają zbyt ogólnikowe i zbyt mało precyzyjne. Stąd też w opracowaniu odniesiono się także do kwestii samych badań nad terroryzmem. Zwrócono uwagę na wyzwania, przed którymi stają badacze terroryzmu. Wskazano główne problemy i trudności w przewidywaniu kierunków rozwoju terroryzmu, jak również zasygnalizowano niedociągnięcia dotychczas prowadzonych badań.

Global terrorism – latest trends, changes and developments

Despite broad counterterrorism measures undertaken globally, terrorism still remains one of the biggest threats to international security. It is a complex, timeless phenomenon, subject to constant changes. This paper presents the scale, key trends and developments of terrorism around the world.

Based on data from the latest reports, the paper describes countries most impacted by terrorism. It discusses activity of the biggest and deadliest terrorist groups, with particular consideration given to activity of the Islamic State. The paper also presents the economic impact of terrorism, along with the estimated global cost.

Although the number of studies devoted to terrorism has grown rapidly after 9/11 attacks, their results remain vague and imprecise. Therefore, the paper addresses the issue of the research on terrorism itself. The attention is paid to the challenges faced by scholars dealing with terrorism and counterterrorism. Difficulties in predicting the phenomenon as well as shortcomings in the current state of the art are addressed.

Terroryzm i przestrzeń kosmiczna. Wyzwania, współpraca, bezpieczeństwo – zarys problematyki w aspekcie międzynarodowym

Zbigniew Bednarek, zbigniew.bednarek@uni.lodz.pl, *Katedra Teorii i Historii Stosunków Międzynarodowych, Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych, Uniwersytet Łódzki, www.wsmip.uni.lodz.pl*

W pracy przedstawiono obszary, w których wybrane aspekty terroryzmu pozostają w związku z przestrzenią kosmiczną, a także odniesiono ich problematykę do kwestii międzynarodowego bezpieczeństwa, próby cyberterroryzmu w kosmosie, technologii sieciowych, np. Internetu i łączności satelitarnej, funkcjonowania mediów (głównie telewizji) podczas ataku terrorystycznego w aspekcie łączności satelitarnej, do rozpoznania satelitarnego państw, systemów rozpoznania kosmicznego jako przykładu wpływu nowoczesnych technologii na rezultat wojny oraz do przykładów współpracy między państwami w zakresie bezpieczeństwa i obserwacji kosmosu w kontekście wzrostu potęgi innego państwa. Tak szeroki zakres tematyczny opracowania pozwolił na wskazanie wyzwań, jakie stoją przed społecznością globalną w kontekście potencjalnego „terroryzmu w kosmosie” i „terroryzmu przez kosmos” oraz wprowadzenie i zdefiniowanie tych pojęć, a także zaprezentowanie przykładów współpracy międzynarodowej nad bezpieczeństwem.

**Terrorism and outer space.
Challenges, cooperation, security –
an outline of the issues in the international aspect**

The paper presents the areas in which selected aspects of terrorism are related to space, and relates their issues to international security, attempts at cyber-terrorism in space, network technologies, e.g. the Internet and satellite communications, the functioning of media (mainly television) during an attack terrorist in terms of satellite communications, satellite reconnaissance of states, space reconnaissance systems as an example of the impact of modern technologies on the outcome of war, and examples of cooperation between states in the field of security and space observation in the context of the growth of the power of another state. Such a wide thematic scope of the study made it possible to identify the challenges for the global community in the context of potential "terrorism in space" and "terrorism through space" and to introduce and define these concepts, as well as to present examples of international cooperation on security.

Terroryzm jako konstytucyjna przesłanka wprowadzenia stanu wyjątkowego

Tomasz Dąbrowski, *teraztomasz@o2.pl*, *Studenckie Koło Prawnicze „Vis Legis”, Wydział Nauk Społecznych i Humanistycznych, Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży, <https://www.pwsip.edu.pl/>*

Zagrożenie terroryzmem jest jednym z problemów współczesnego świata. Wszelkie metody jego przestrzegania i przeciwdziałania wymagają właściwego podejścia systemowego. Terroryzm stanowi ogromne zagrożenie dla demokracji, swobodnego wykonywania praw człowieka oraz rozwoju społeczno-gospodarczego państwa. Celem ataków terrorystycznych jest zastraszanie i wymuszanie na danej grupie ludności lub państwie ustępstw w drodze do realizacji określonych celów. Autor w swojej pracy poruszył kwestie uznania terroryzmu jako przesłanki wprowadzenia stanu wyjątkowego, na podstawie Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 roku oraz ustawy z dnia 21 czerwca 2002 roku o stanie wyjątkowym, w swojej pracy przeanalizował wybrane konwencje międzynarodowe, krajowe akty prawne wraz z orzecznictwem w zakresie obejmującym wyżej przedstawiony problem. Autor uzupełnił to przykładami wybranych ataków terrorystycznych w Europie na przestrzeni ostatnich lat, które mają za zadanie zobrazować zastosowanie wybranych regulacji w praktyce i ewentualne braki czy też niespójności prawne oraz zauważył, że wprowadzenie stanu wyjątkowego pociąga z reguły za sobą daleko idące ograniczenia prawa i wolności jednostki gwarantowanych przez konstytucję, a każdy akt prawny wprowadzający ograniczenia praw i wolności jednostki musi służyć ochronie interesu publicznego.

Terrorism as the constitutional premise of implementing the state of emergency

The threat of the terrorism is one of problems of the modern world. All the methods of following and counteractions demand an appropriate system approach. The terrorism constitutes the intense threat to democracy, of free performance of human rights and the development of the social-economic state. Intimidating and extorting is an aim of terrorist attacks on a given group of the population or the state of concessions in transit for the realisation of defined purposes. The author at his work is brings up issues of recognizing the terrorism as premises of implementing the state of emergency, based on the Polish constitution from the day 2 April 1997 and acts from 21 June 2002 about the state of emergency, and also at his work the aurhor analyses the chosen international conventions, domestic legal documents along problem with the case law in the including scope mentioned above. The aurhor supplements it with examples of chosen terrorist attacks in Europe in the course of final years which putting chosen regulations into practice and possible gaps or also legal inconsistencies have the task of depicting. The author notices that implementing the state of emergency is feeling drawn as a rule behind himself to far-reaching restrictions of the law and freedoms of the individual guaranteed by the constitution, and every implementing legal document of restricting laws and the freedom of the individual must serve the protection of the public interest.

Terroryzm morski a piractwo w prawie międzynarodowym

Michał Matusiak, *m_matusiak@wp.pl*, Zakład Międzynarodowego Prawa Lotniczego i Kosmiczego, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski

Niniejsze wystąpienie jest poświęcone porównaniu dwóch zagadnień, które coraz bardziej zagrażają żegludze morskiej, a które niejednokrotnie nie są odróżnialne dla osób postronnych, czyli piractwa i terroryzmu morskiego. O ile pierwsze jest znane od tysiącleci i doczekało się swojej definicji w prawie traktatowym, a zwyczaj regulował traktowanie piratów już wcześniej, to terroryzm morski jest zjawiskiem stosunkowo nowym. Nie zmienia to jednak faktu, że ze względu na zakłócanie największej drogi przewożenia towarów, jaką jest od zawsze morze, ataki terrorystyczne i piraci mogą poważnie wpływać na życie ludzi na całym świecie, choćby przez zagrożenie, jakie stanowią dla transportu ropy naftowej.

W referacie porównano dwa reżimy występujące w prawie międzynarodowym, skierowane przeciwko niebezpieczeństwom dla swobody żeglugi. Wykazane zostały różnice i podobieństwa, chociaż należy wskazać, że zjawiska te mogą się przenikać i mieć podobne źródła. Należy jednak wskazać, że główną i podstawową różnicę pomiędzy nimi stanowi cel, który w przypadku terroryzmu jest zwykle o wiele bardziej dalekosiężny i ze swojej definicji ma podłoże w ideologii, podczas gdy piractwo stanowi rodzaj rozbójnictwa, tyle że popełnianego na morzu.

Marine terrorism and piracy in international law

This presentation is devoted to comparison between two contemporary threats to navigation, which are piracy and marine terrorism. Despite that the difference is indistinguishable for ordinary witness, it is crucial for suppressing both of this phenomenon. First one has been known from beginning of human activity at sea. It was defined by international treaties but previously, treatment of pirates was regulated by international custom. On the contrary, marine terrorism is relatively new danger. Regardless on legal definitions, both of them pose grievous threat and can influence on life of people, for example because of impact on prices of oil.

In this speech there are compared two legal international systems aimed against threats for security of navigation. There are presented differences and parallels, but both of them can have similar sources and in many cases both of phenomenon are related. This is crucial to indicate, that main and elementary difference is objective of both of crimes. Terrorism has more far – reaching aim and its definition includes ideology. Piracy is kind of banditry but it has its place at sea.

Terroryzm skrajnie prawicowy zagrożeniem dla bezpieczeństwa w XXI wieku

Kacper Podgórski, kacperpodgorski98@gmail.com, Naukowego Koła Bezpieczeństwa Antyterrorystycznego, Wydział Nauk o Bezpieczeństwie, Akademia Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki, <https://www.wojsko-polskie.pl/awl/>

Celem wystąpienia było przedstawienie zagrożenia wynikającego z działalności terrorystycznej osób i ugrupowań utożsamiających się z ideologią skrajnie prawicową. Współcześnie zjawisko terroryzmu jest często jednoznacznie kojarzone z ugrupowaniami motywującymi swoje działania fundamentalizmem religijnym związanym ze światem Islamu. Wynika to zarówno z donośnych i bezprecedensowych wydarzeń historycznych takich jak zamach na World Trade Center, czy ataków zwolenników tzw. Państwa Islamskiego przeprowadzanych m.in. na terenie Francji. Należy jednak pamiętać, że akty terrorystyczne nie są wyłącznie domeną islamskich fundamentalistów. Zjawiska takie jak globalizacja, polaryzacja społeczeństw i przenikanie się kultur powodują wzrost realnego zagrożenia, wynikającego z działań osób i ugrupowań deklarujących postawy sprzeciwiające się multikulturalizmowi i skutkom jakie ze sobą niesie. Analiza aktów terrorystycznych motywowanych ideologią skrajnie prawicową pokazuje, że mogą mieć one tragiczne skutki, na co niewątpliwie wpływa poziom wykszolenia i przygotowania sprawców. Ze względu na to, że zamachowcy działają często w pojedynkę, a poglądy wymieniają na dobrze zakamuflowanych stronach internetowych, służby muszą współpracować i wspólnie identyfikować środowiska, których członkowie mogą w przyszłości stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa i obywateli.

Right-wing terrorism as a security threat in the 21st century

The aim of the speech was to present the threat resulting from the terrorist activities from people and groups identifying themselves with the extreme right-wing ideology. Today, the phenomenon of terrorism is often unequivocally associated with groups motivating their actions with religious fundamentalism related to the world of Islam. This is due to both the loud and unprecedented historical events such as the attack on the World Trade Center or attacks by supporters of the so-called Islamic State conducted, among others in France. However, it should be remembered that terrorist acts are not only the domain of Islamic fundamentalists. Phenomena such as globalization, polarization of societies and the interpenetration of cultures increase the real threat resulting from the actions of individuals and groups declaring attitudes opposing multiculturalism and the effects it brings. The analysis of terrorist acts motivated by the extreme right-wing ideology shows that they can have tragic consequences, which is undoubtedly influenced by the level of training and preparation of the perpetrators. Due to the fact that the attackers often act alone and exchange their views on well-camouflaged websites, the services must cooperate and jointly identify groups whose members may pose a threat to the security of the state and citizens in the future.

Wykorzystanie nowych technologii do obrony przed atakami fizycznymi na bankowe systemy samoobsługowe

Krzysztof Supiński, *krzysztof.supinski@wat.edu.pl*, Wydział Bezpieczeństwa Logistyki i Zarządzania, Wojskowa Akademia Techniczna, *wat.edu.pl*

Bankomaty (ATM – *Automated Teller Machines*) i inne urządzenia samoobsługowe bardzo często padają ofiarą różnego rodzaju ataków. Urządzenia tego typu są bardzo interesujące dla przestępców ze względu na to że zawierają nie tylko znaczne ilości gotówki, ale również wrażliwe dane klientów, konieczne do wykonywania transakcji gotówkowych i bezgotówkowych. Dodatkową kategorią przestępstw związaną z tymi urządzeniami są oszustwa terminalowe, ich ofiarą najczęściej padają użytkownicy bankomatu. W artykule omówiono podstawowe metody ataków fizycznych na bankowe urządzenia samoobsługowe, a także omówiono nowe technologie mające na celu złagodzenie poważnego ryzyka dla bezpieczeństwa publicznego. Bankomaty są wysadzane w powietrze, wrywane samochodami i koparkami ze ścian budynków, „wydłubywane” kilofami. W większości przypadków złodziejom nie udaje się dobrać do gotówki, ale ciągle próbują. Prawie każdego dnia dochodzi do jakiejś formy ataku na bankomaty, najczęściej są to mniej spektakularne oszustwa terminalowe lub ataki logiczne ale ataki fizyczne są dość często. Najczęstszą metodą ataków na bankomaty jest atak z wykorzystaniem gazu lub stałych materiałów wybuchowych. W artykule omówiono podstawowe metody ataków fizycznych na bankowe urządzenia samoobsługowe, a także omówiono nowe technologie mające na celu złagodzenie poważnego ryzyka dla bezpieczeństwa publicznego. Sieci bankowe coraz częściej stają się ofiarą ataków międzynarodowych organizacji przestępczych.

Scenarios of logical attacks on bank self-service systems. Analysis of potential threats and remedies

ATMs (Automated Teller Machines) and other self-service devices very often fall victim to various types of attacks. These types of devices are very interesting for criminals due to the fact that they contain not only considerable amounts of cash, but also sensitive customer data necessary to perform cash and non-cash transactions. An additional category of crimes related to these devices are terminal frauds, the victims of which are most often ATM users. The article discusses the basic methods of physical attacks on bank self-service devices and discusses new technologies to mitigate serious risks to public security. The ATMs are blown up, pulled out by cars and excavators from the walls of buildings, and "picked up" with pickaxes. In most cases, the thieves do not manage to match the cash, but they keep trying. Almost every day there is some form of attack on ATMs, usually less spectacular terminal scams or logical attacks, but physical attacks are quite frequent. The most common method of attacking ATMs is with gas or solid explosives. The article discusses the basic methods of physical attacks on bank self-service devices, as well as new technologies to mitigate serious risks to public security. Banking networks are increasingly becoming victims of attacks, international criminal organizations.

Wykorzystanie przez terrorystów sztucznej inteligencji na przykładzie częściowo i całkowicie autonomicznych pojazdów

Alan Lis, alanlis95@gmail.com, Instytut Nowej Europy, www.ine.org.pl

Obecnie nie ma jednej, powszechnie uzgodnionej definicji sztucznej inteligencji, ale istnieje ogólne przekonanie, że zmiany, jakie ona przynosi, są dość znaczące i mają potencjał, by zmienić światowy układ sił militarnych, a tym samym globalny krajobraz polityczny. Należy podkreślić, że sztuczna inteligencja jest bezsprzecznie jednym z najpotężniejszych mnożników siły XXI wieku. Możliwość wykorzystania sztucznej inteligencji przez organizacje terrorystyczne do przeprowadzania śmiertelnych ataków jest realna, choć w przypadku większości organizacji raczej mało prawdopodobna. Niemniej jednak taka perspektywa istnieje i dlatego należy podjąć się kwerendy naukowej, aby określić ryzyko użycia sztucznej inteligencji przez terrorystów. Na szczególne wyróżnienie zasługuje rozwój technologiczny pojazdów zdalnie sterowanych. W prowadzonych badaniach zostanie dokonana ocena potencjalnego wykorzystania przez terrorystów pojazdów półautonomicznych i w pełni autonomicznych, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania ich jako bomb samochodowych, kierowania takich pojazdów w stronę tłumów i tym samym używania ich jako tarana, a także przejmowania kontroli nad pojazdami przy użyciu złośliwego oprogramowania w celu np. doprowadzenia do zderzenia z innymi samochodami, jak również w celu pozyskania funduszy potrzebnych do finansowania innych działań organizacji terrorystycznych, np. poprzez włamanie się do komputera pojazdu, kradzież danych osobowych i groźbę ich upublicznienia.

The use of AI by terrorists on the example of semi- and fully autonomous vehicles

Currently, there is no common agreement on the definition of artificial intelligence, but there is a common understanding that the changes it brings are substantial and have the potential of transforming the world's military balance of power, and thus the global political landscape itself. Indeed, artificial intelligence is unquestionably one of the 21st century's most powerful force multipliers. The possibility of obtaining artificial intelligence by terrorist organisations to conduct lethal attacks is real, although in the case of most organisations it is rather unlikely. Nonetheless, such a possibility exists and therefore it must be thoroughly analysed and debated. Here, the potential use of semi- and fully autonomous vehicles by terrorists will be assessed. A particular focus will be put on using them as car bombs, driving and hacking vehicles with the intent to steer them into crowds or crash them with other cars, as well as on hacking them for the purpose of obtaining money needed to finance their other activities, for instance through breaking into vehicles computers, stealing stored personal data, and holding it to ransom or blackmail.

Zachowania i decyzje turystyczne w kontekście terroryzmu

Katarzyna Michalczuk, katarzyna.michalczuk@poczta.umcs.lublin.pl, Katedra Geografii Społeczno-Ekonomicznej, Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, www.umcs.pl

Zjawisko terroryzmu wydaje się być niezwiązane z turystyką, jednak bliższe zbadanie zbieżności wykazało istotny wpływ na turystykę. Zamachy terrorystyczne, szczególnie te wymierzone w turystów są istotną barierą w rozwoju turystyki międzynarodowej. Niniejsze wystąpienie analizuje literaturę dotyczącą relacji pomiędzy tymi zjawiskami. Dostępne badania obejmują przede wszystkim problematykę ekonomicznych konsekwencji terroryzmu, wykorzystania turystyki jako narzędzia politycznego, wpływu terroryzmu i niestabilności politycznej na popyt turystyczny, wpływu przemocy politycznej na wizerunek miejsca docelowego, zarządzania skutkami terroryzmu w turystyce i wreszcie wpływu zagrożenia terrorystycznego na decyzje turystyczne. Bezpieczeństwo osobiste stanowi istotny czynnik dla turystów w wyborze miejsca docelowego, a strach i niepewność są głównymi barierami w podróżach międzynarodowych. Postrzeganie ryzyka, a nie rzeczywiste okoliczności ryzyka wpływają na decyzje i zachowanie turystów. W związku z tym, poszerzenie wiedzy na temat percepcji zagrożeń oraz dokonywanych wyborów turystycznych w kontekście zdarzeń terrorystycznych może być istotnym elementem dla działalności szeroko pojętych organizatorów wypoczynku. Celem wystąpienia jest krótka synteza badań nad relacjami pomiędzy terroryzmem i decyzjami turystycznymi oraz przedstawienie kompleksowego indeksu publikacji.

Tourist behavior and decisions in the context of terrorism

The phenomenon of terrorism appears to be unrelated to tourism, but closer examination of the convergence has shown a significant impact on tourism. Terrorist attacks, especially those aimed at tourists, are a significant barrier to the development of international tourism. This presentation analyzes the literature on the relationship between these phenomena. The available research mainly covers the issues of the economic consequences of terrorism, the use of terrorism as a political tool, the impact of terrorism and political instability on tourism demand, the impact of political violence on the image of a destination, managing the effects of terrorism in tourism, and finally the impact of terrorist threats on tourism decisions. Personal security is an important factor for tourists in choosing a destination. Fear and uncertainty are the main barriers to international travel. The perception of risk, not the actual circumstances of the risk, influences the decisions and behavior of tourists. Therefore, expanding knowledge about the perception of threats and tourist choices made in the context of terrorist events may be an important element for the activities of broadly understood leisure organizers. The aim of the presentation is a short synthesis of research on the relationship between terrorism and tourism decisions, as well as presenting a comprehensive index of publications.

Zachowania niepożądane społecznie i przestępczość uchodźców w Polsce – analiza danych statystycznych i badań

*Lila Pietrusiewicz, lila.pietrusiewicz@wp.pl, Wydział Politologii i Dziennikarstwa,
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, www.umcs.pl*

Przyjmuje się, że uchodźcy popełniają czyny zabronione przez prawo w konsekwencji odrzucenia i wykluczenia społecznego. Stygmatyzowani są postrzegani w nowym środowisku jako osoby z marginesu społecznego, którym nie powinno się pomagać. Czy tak jest faktycznie? Obecność dużej liczby uchodźców, wywodzących się z różnych przestrzeni kulturowo-cywilizacyjnych, ze słabo osadzonym procesem integracji ze społeczeństwem państwa przyjmującego, może generować wiele napięć społecznych, niejednokrotnie wyrażających się w różnego rodzaju zachowaniach skrajnych i niepożądanych społecznie – konfliktach, przemocy fizycznej i psychicznej, rozbojach, kradzieżach, zamieszkach oraz mniej lub bardziej zorganizowanej przestępczości. W tym przestępstwie o charakterze terrorystycznym. Do takich zachowań dochodzi głównie w państwach o zróżnicowanym składzie etnicznym, wyznaniowym i narodowościowym, ale czy tylko? Wydaje się, że jednym z największych problemów jest niska skuteczność działań prewencyjnych a właściwie brak reakcji na czyny popełniane przez cudzoziemców. Sprawcy często nie ponoszą żadnych konsekwencji swojego niewłaściwego postępowania i stają się dużym zagrożeniem dla bezpieczeństwa publicznego. W artykule pokazano, w jaki sposób „obcość” jest postrzegana przez obywateli społeczeństwa przyjmującego oraz jak determinuje zachowania uchodźców a także mieszkańców terenów, gdzie zlokalizowane są ośrodki dla cudzoziemców. W tym celu wykorzystano dane pochodzące z raportów policyjnych, Straży Granicznej oraz Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Dokonano analizy ankiet oraz materiału pozyskanego podczas badań w ośrodku dla cudzoziemców w Białej Podlaskiej.

Social undesirable behavior and refugee crime in Poland – analysis of statistical data and research

It is assumed that refugees commit acts prohibited by law as a consequence of rejection and social exclusion. The stigmatized people are perceived in the new environment as marginalized people who should not be helped. Is it really so? The presence of a large number of refugees, coming from various cultural and civilizational spaces, with a poorly embedded process of integration with the host society's society, may generate many social tensions, often expressed in various extreme and socially undesirable behaviors - conflicts, physical and psychological violence, robbery, thefts, riots and more or less organized crime. Including crimes of a terrorist nature. Such behavior occurs mainly in countries with a diverse ethnic, religious and national composition, but is it only? It seems that one of the biggest problems is the low effectiveness of preventive actions, or rather the lack of reaction to acts committed by foreigners. Perpetrators often do not bear any consequences of their misconduct and become a major threat to public safety. The article shows how "strangeness" is perceived by the citizens of the host society and how it determines the behavior of refugees and residents of areas where centers for foreigners are located. For this purpose, data from the reports of the police, Border Guard and the Office for Foreigners were used. The questionnaires and the material obtained during the research at the reception center for foreigners in Biała Podlaska were analyzed.

Indeks autorów

Amrozy K.	33
Bachor M.	21
Bednarek Z.	37
Dąbrowski T.	39
Gardocka N.	27
Gromek P.	12
Gwardiak A.	17
Kaczmarek B.	15
Kijewska P.	25
Lis A.	47
Matusiak M.	41
Michalczuk K.	19, 49
Oleksiewicz I.	29
Olesiuk-Okomska M.	35
Pardyak M.	23
Pietrusiewicz L.	51
Podgórski K.	43
Stempień M.S.	31
Supiński K.	45
Wojciechowski Ł.	11